

Yeni Sayıda...

Sevgili Mülkiye Dergisi okurları, dergimizin 2021 Yaz sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Her zaman olduğu gibi, bu sayıda da sosyal bilimlerin farklı alanlarından makalelerle karşınızdayız.

Bu sayıda yedi araştırma makalesi yer alıyor. İlk makalemiz Seval Ünlü'nün kaleme aldığı "Marx ve Arendt'te Sosyal Olan: Fenomenolojik Bir Değerlendirme" başlıklı çalışma. Bu çalışma, sosyal olan ve politika ilişkisine bakıldığında iki temel hat olduğunu tespit ediyor ve Hannah Arendt ve Karl Marx'ın yaklaşımlarını bu iki temel hattın birer örneği olarak tanımlıyor. Ardından, iki yaklaşım arasındaki gerilimden yola çıkarak politikanın ve sosyal olanın, karşıtlık veya ikilik olarak kavranmasının neden olduğu kısıtlılıkları incelerken, insanî etkinliklerin, mevcut toplumda insanî gelişimi sakatlayan sosyalliği yıkıcı yönlerinden bağımsız ele alınamayacağını savunuyor.

İkinci makalemiz Çağrı İdman'ın yazmış olduğu "Büyük Birleşik Kuram' Olanaklı Mı?: Kapitalizme Geçiş Tartışmalarına Yeni Bir Bakış" başlıklı çalışma. Makale, kapitalizme geçiş üzerine iki ana akım yaklaşımı – Ticarileşme Modellerini ve Demografik Modelleri, iki de Neo-Marksist yaklaşımı – Politik Marksizmi ve Dünya-Sistemleri Analizi'ni, incelerken her yaklaşımı beş ana ölçüte göre değerlendiriyor: 1. Varlıkbilimleri, 2. Yöntembilimleri, 3. Bilgibilimleri, 4. Kuramları ve 5. Tarihsel dönemlendirmeleri. Varlıkbilimi başlığı altında bu yaklaşımların kapitalizmin özgün niteliklerini nasıl belirlediklerini incelerken, yöntembilimiyle ilgili olarak özellikle kapitalizme geçiş için hangi 'çözümleme birimini' kullandıklarına odaklanıyor. Diğer yandan, bilgibilimi başlığı altında kapitalizmi nasıl tanımladıklarına ve kullandıkları kilit kavramlara değinirken, kuramsal çerçevelerini de kilit kavramlarını kullanarak özetliyor ve kapitalizmin 'itici-gücü' olarak neyi belirlediklerinin altını çiziyor

Takip eden makale "Polislik Sosyolojisinin Eleştirisine Doğru: Hukuk, Şiddet ve Egemenlik" başlığını taşıyor. Boran Mercan, çalışmasında, şiddet ve hukukun belirsizleştiği bir alanın polis memurları ve teşkilat sosyolojisiyle kavranamayacağını ileri sürüyor ve yasaı korumak adına yasa ihlali fenomeninin ancak *siyasal* bir kavrayışla otorite, iktidar ve egemenlik kavramlarıyla anlaşılabilceğini tartışıyor. Bunu gerçekleştirmek için, Schmitt, Benjamin ve Agamben'in düşüncelerinde polisin egemenlikle olan ilişkisini tartışıyor. Buna göre sokakta en alt

rütbeden polis memurlarının, gündelik yaşamda hukuku askıya alarak istisna halini açabilen ve yaşam hakkı üzerinde takdir yetkisi kullanabilen bir egemen iktidar imtiyazıyla donanmış oldukları tespitini yaparak, yaşam hakkının bu imtiyazı kısıtlayacak etkin hukuki mekanizmaların mevcudiyetini gerektirdiğini tartışıyor.

Dördüncü çalışma, Seriyeye Sezen'in kaleme aldığı "Çin Arktika'da: Arktika İpek Yolu" başlıklı makale. Bu çalışmada Arktika ülkesi olmayan ama Arktika'yla yakında ilgilenen, bölgede yatırımlarını, bilimsel araştırmalarını artıran, birçok Arktika ülkesiyle ilişkilerini güçlendiren Çin Halk Cumhuriyeti'nin bölgeye ilgisinin nedenlerini, bölgeden beklentilerini incelemeyi, açıklamayı ve beklentilerinin olabilirliğini tartışmayı amaçlıyor. Bunun için önce Arktika'nın coğrafyası ve hukuki durumu betimlenirken, ardından, Spitsbergen Antlaşması ile Svalbard Takımadaları'nın yönetimi üzerinde duruluyor. Sonraki bölümde, Çin'in Arktika politikasının dayanakları inceleniyor, ülkenin Arktika'dan neyi, niçin istediği soruları yanıtlanıyor ve Arktika ülkelerinin Çin'in bu girişimine yaklaşımları özetleniyor. Son olarak, bölgenin karmaşık hukuksal/yönetimsel ve jeopolitik yapısı ile Arktika ülkelerinin yaklaşımları çerçevesinde Çin'in bölgeden beklentilerinin olabilirliğine dair bir tartışma yapılıyor.

Sonraki çalışma makalemizin yazarları Onur Ağkaya ve Ester Ruben. "Meksika'nın "Bilinmeyen Kirli Savaşı": Latin Amerika'da "İstisnai" Bir Örnek" başlığını taşıyan çalışma. Bu makalede 1960'lı yılların başından 1980'li yılların ortalarına kadar Meksika'da binlerce kişinin, güvenlik güçleri tarafından işkence ve yargısız infaz gibi ağır insan hakları ihlallerine uğradığı bu dönemin, kirli savaş olduğu savunuluyor. Bu bağlamda, Meksika'da kurumların ve güvenlik politikalarının dönüşümleri ve göreceli olarak daha savunmasız olan muhalif grupların nasıl devlet şiddetinin hedefi hâline geldiği inceleniyor. Aynı doğrultuda, Meksika'da 1940'lardan itibaren ulusal ordu ve diğer güvenlik mekanizmalarının belirli dönemlerde âtıl kaldığı, 1960'lardan sonra ise ABD'nin, Meksika'ya uyuşturucu trafiğinin önlenmesine yönelik baskı ve yardım yapması sonucunda söz konusu kurumların modernize edildiği anlatılıyor.

Altıncı çalışma Emirali Karadoğan'ın kaleme aldığı "Covid-19 Pandemisinde İşçilerin Çalışma Koşullarının ve Alınan Önlemlerin AVM İşçilerine Yönelik Bir Alan Çalışması Üzerinden Değerlendirilmesi" başlıklı makale. Çalışmada pandemi koşullarında çalışmak zorunda kalan alışveriş merkezi işçilerinin çalışma koşulları ve onlara yönelik

alınan önlemlerin niteliği analiz ediliyor. Bunun için öncelikle alışveriş merkezlerinde sunulan emeğin niteliği tartışılıyor ve ardından AVM çalışanlarına ilişkin yapılmış olan çalışmalar ile pandemi sürecinin genel çalışma koşullarına dair literatür taraması yapılıyor. Çalışmada daha sonra, alışveriş merkezlerinde çalışanlara dair alınan önlemler ve çalışma koşullarını tespit etmeye dair yapılmış olan alan çalışmasının bulgularının aktarımı ve analizi yapılıyor.

Son araştırma makalemiz Ezgi Sarıtaş'a ait ve "Kayıp Geçmişin Yetersiz İkameleri: *İstanbul Ansiklopedisi'nin Hummalı Queer Arşivi*" başlığını taşıyor. Çalışmada, Reşad Ekrem Koçu'nun *İstanbul Ansiklopedisi'nin* tarihin kıyısında kalanların hikayelerini yazmak isteyen araştırmacılarca sık sık başvurulmuş, toplumsal tarihyazımı için olduğu kadar popüler imgelemde de önemli bir metin olageldiği tespit edildikten sonra, *İstanbul Ansiklopedisi'nin* queer bir arşiv inşa ederken aynı zamanda arşiv kavramına içkin bazı çelişkileri abartıp dramatize ederek arşivi queerleştirdiği öne sürülüyor.

Son olarak iki kitap incelemesini dikkatinize sunuyoruz. İlki Vahdet Mesut Ayan'a ait ve "Sivas Katliamı Yas ve Bellek" başlığını taşıyor. Ozan Çavdar tarafından kaleme alınan Sivas Katliamı Yas ve Bellek adlı kitabı değerlendiriyor. İkincisi Engin Kılıçarslan'a ait ve Serdar Şahinkaya'nın kaleme aldığı *Cumhuriyet İktisadında Makas Değişimi* adlı eseri değerlendiriyor.

Değerli okurlarımız her zaman olduğu gibi, Mülkiye Dergisi'nin elinizdeki bu sayısı da birçok kişinin gönüllü emeği sayesinde sizlere ulaşabildi. Buradan, Özge Özkoç ve Meryem Kurtulmuş'dan oluşan editöryal ekibimize, derginin eşgüdümünü yürüten Nurettin Öztatar'a, yayın kurulu-muza, yazarlarımıza, hakemlerimize ve Dergimizin yayıma hazırlanmasında emeği geçen diğer herkese Mülkiye Dergisi adına teşekkür eder, keyifli okumalar dilerim.

Güzel ve umutlu bir yaz olsun...

Ferda Dönmez Atbaşı